

MINISTERSTWO GOSPODARKI

**Koncepcja rozwoju
specjalnych stref ekonomicznych**

Warszawa, styczeń 2009

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

1. Ogólne informacje o specjalnych strefach ekonomicznych	5
1.1. Lokalizacja i zagospodarowanie obszaru specjalnych stref ekonomicznych	6
1.2. Efekty funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych	8
1.2.1. Nakłady inwestycyjne	8
1.2.2. Miejsca pracy	9
1.2.3. Efekty w przeliczeniu na zagospodarowany obszar stref	10
1.2.4. Struktura inwestycji wg kraju pochodzenia kapitału	11
1.3. Pomoc publiczna udzielona przedsiębiorcom w specjalnych strefach ekonomicznych	11
2. Kierunki rozwoju specjalnych stref ekonomicznych	12
2.1. Kryteria obowiązujące dla terenów stanowiących własność zarządzającego strefą, Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego, związku komunalnego lub będącego w użytkowaniu wieczystym zarządzającego	15
2.2. Kryteria obowiązujące dla terenów stanowiących własność (użytkowanie wieczyste), podmiotów innych niż zarządzający strefą, Skarb Państwa albo jednostka samorządu terytorialnego, związek komunalny lub będące w użytkowaniu wieczystym zarządzającego.	20
2.3. Audyt gruntów włączonych do specjalnych stref ekonomicznych, które nie cieszą się zainteresowaniem inwestorów oraz planowane działania wobec tych terenów	24

Wprowadzenie

Specjalne strefy ekonomiczne (sse) zostały utworzone na podstawie ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 42, poz. 274 i z 2008 r. Nr 118, poz. 746), zwanej dalej „ustawą o sse”. Rząd w oparciu o analizę dotychczasowych efektów działalności specjalnych stref ekonomicznych uznał, iż strefy ekonomiczne są nadal atrakcyjnym instrumentem zachęt do inwestowania w Polsce, w związku z czym przedłożył do Sejmu projekt nowelizacji ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych, który został uchwalony w dniu 30 maja 2008 r. (Dz. U. Nr 118, poz. 746). Jedną z podstawowych zmian wprowadzonych przedmiotową nowelizacją ustawy było zwiększenie limitu sumarycznego obszaru stref w Polsce z 12 tys. ha do 20 tys. ha.

W związku z nowymi uregulowaniami w zakresie specjalnych stref ekonomicznych oraz wydłużeniem okresu funkcjonowania wszystkich stref ekonomicznych w Polsce do dnia 31 grudnia 2020 r. uznano, iż właściwe jest opracowanie *Koncepcji rozwoju specjalnych stref ekonomicznych*. Podstawowym celem *Koncepcji* jest wskazanie kierunków dalszego rozwoju specjalnych stref ekonomicznych w Polsce, których realizacja przyczyni się do rozwoju społeczno-gospodarczego poszczególnych regionów kraju.

Ze względu na konieczność zapewnienia sprawnego zarządzania terenami znajdującymi się obecnie w granicach specjalnych stref ekonomicznych, przyjmuje się, iż *Koncepcja rozwoju specjalnych stref ekonomicznych* dotyczy sposobu zagospodarowania „nowej” puli gruntów (tj. 8 tys. ha) utworzonej ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych, ok. 150 ha pozostałych do wykorzystania ze „starej” puli gruntów oraz puli gruntów, która powstanie w przyszłości po ewentualnym wyłączeniu mało atrakcyjnych inwestycyjnie terenów ze specjalnych stref ekonomicznych.

Dążąc do optymalizacji efektów tworzenia nowych obszarów stref w *Koncepcji* położono nacisk na zdefiniowanie inwestycji pożądaných dla gospodarki kraju. Za inwestycje kwalifikujące się do wsparcia instrumentem specjalnych stref ekonomicznych uznaje się inwestycje:

- a) innowacyjne
- b) realizowane w sektorach priorytetowych

- c) wspierające rozwój klastrów, parków przemysłowych i technologicznych
- d) zwiększające stopień uprzemysłowienia regionów słabo uprzemysłowionych
- e) tworzące określoną liczbę nowych miejsc pracy lub o określonych minimalnych kosztach kwalifikowanych inwestycji - w zależności od stopy bezrobocia w powiecie.

Innowacyjny charakter inwestycji potwierdzany jest opiniami co najmniej jednej jednostki naukowej z Polski lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, merytorycznie powiązanej z danym sektorem.

Jako priorytetowe uznaje się inwestycje realizowane na terenie specjalnych stref ekonomicznych w następujących sektorach: motoryzacyjnym; lotniczym; elektronicznym; maszynowym; biotechnologii; chemii małotonażowej; w działalność badawczo-rozwojową; nowoczesnych usług oraz przemysł produkujący urządzenia służące do produkcji paliw i energii ze źródeł odnawialnych.

W *Koncepcji* przedstawiono zasady włączania nowych terenów do specjalnych stref ekonomicznych. Uznano, iż głównym celem włączania nowych terenów do specjalnych stref ekonomicznych jest wspieranie nowych inwestycji realizujących politykę zrównoważonego rozwoju rozumianego jako rozwój społeczno – gospodarczy, w którym następuje integrowanie działań na rzecz wzrostu konkurencyjności polskiej gospodarki i tworzenia nowych miejsc pracy.

Kryteria włączania gruntów będących własnością podmiotów innych niż wymienione w art. 5 ust. 1 ustawy o sse tj. zarządzający strefą, Skarb Państwa albo jednostka samorządu terytorialnego, związek komunalny lub będące w użytkowaniu wieczystym zarządzającego, określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2008 r. w sprawie kryteriów, których spełnienie umożliwi objęcie niektórych gruntów specjalną strefą ekonomiczną (Dz. U. Nr 224, poz. 1477). Ponieważ brak jest szczegółowych zasad i kryteriów włączania do stref nowych obszarów stanowiących własność zarządzającego strefą, Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego, związku komunalnego lub będących w użytkowaniu wieczystym zarządzającego, w *Koncepcji* określono zasady włączania do stref takich obszarów oraz kryteria, według których oceniane będą projekty inwestycyjne lokowane na tych terenach włączanych do stref po dniu 1 stycznia 2009 r.

W odrębnym rozdziale *Koncepcji* zaprezentowano ogólne informacje o specjalnych strefach ekonomicznych oraz dotychczasowe efekty funkcjonowania stref.

1. Ogólne informacje o specjalnych strefach ekonomicznych

Specjalne strefy ekonomiczne zostały utworzone na podstawie ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych. Specjalna strefa ekonomiczna to wyodrębniona administracyjnie część terytorium Polski, przeznaczona do prowadzenia działalności gospodarczej na korzystniejszych warunkach. Zgodnie z ustawą strefy zostały utworzone w celu przyspieszenia rozwoju gospodarczego, w szczególności poprzez:

- rozwój określonych dziedzin działalności gospodarczej;
- rozwój nowych rozwiązań technicznych i technologicznych oraz ich wykorzystanie w gospodarce narodowej;
- rozwój eksportu;
- zwiększenie konkurencyjności wytwarzanych wyrobów i świadczonych usług;
- zagospodarowanie istniejącego majątku przemysłowego i infrastruktury gospodarczej;
- tworzenie nowych miejsc pracy;
- zagospodarowanie niewykorzystanych zasobów naturalnych z zachowaniem zasad równowagi ekologicznej.

W Polsce funkcjonuje 14 specjalnych stref ekonomicznych, tj. strefy: kamiennogórska, katowicka, kostrzyńsko-słubicka, krakowska, legnicka, łódzka, mielecka, pomorska, słupska, starachowicka, suwalska, tarnobrzaska, wałbrzyska oraz warmińsko-mazurska.

Na terenach stref funkcjonuje kilka grup przedsiębiorców, których różnią zasady udzielania pomocy publicznej:

- grupa MSP posiadająca zezwolenia wydane do 31 grudnia 2000 r.,
- grupa dużych przedsiębiorców posiadających zezwolenia wydane do 31 grudnia 1999 r.,
- grupa dużych przedsiębiorców posiadających zezwolenia wydane w 2000 r.,
- grupa przedsiębiorców z sektora motoryzacji posiadających zezwolenia wydane do 31 grudnia 2000 r.,
- przedsiębiorcy, którzy otrzymali zezwolenia po 1 stycznia 2001 r., po harmonizacji przepisów o pomocy publicznej z prawem Unii Europejskiej.

Zasady funkcjonowania przedsiębiorców posiadających zezwolenia wydane do końca 2000 r. określa ustawa z 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz. U. Nr 188, poz. 1840 z późn. zm.).

Przedsiębiorców, którzy otrzymali zezwolenia po 1 stycznia 2001 r. obowiązują przepisy o udzielaniu pomocy regionalnej z dnia udzielenia zezwolenia, ponieważ jest to data przyznania pomocy.

Rezultat działalności SSE:

- od początku funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych napłynęło do stref około 10,4% Bezpośrednich Inwestycji Zagranicznych;• najefektywniejsze narzędzie wsparcia inwestycji
- realny wzrost zatrudnienia w strefach i poza strefami;
- napływ nowych technologii;
- wprowadzenie nowych metod zarządzania;
- wpływ na rozwój regionów;
- tworzenie się specjalizacji branżowej, która może być załączkiem klastrów sektorowych.

Na koniec czerwca 2008 r. nakłady inwestycyjne w strefach wynosiły łącznie **51,2 mld zł**, a na terenach stref pracuje łącznie ponad 197 tys. osób, w tym **152 tys.** to nowe miejsca pracy.

Prezentowane poniżej dane liczbowe pochodzą z kwartalnych sprawozdań przekazywanych Ministerstwu Gospodarki przez zarządy specjalnych stref ekonomicznych

1.1. Lokalizacja i zagospodarowanie obszaru specjalnych stref ekonomicznych

Według stanu na dzień 20 grudnia 2008 r. specjalne strefy ekonomiczne zajmują obszar 11.845 ha.

Tabela 1 Wielkość i lokalizacja specjalnych stref ekonomicznych

Lp.	Strefa województwo	Obszar strefy (w ha)	Lokalizacja strefy
1	Kamiennogórska dolnośląskie, wielkopolskie	338,70	<u>miasta</u> : Jawor, Jelenia Góra, Kamienna Góra, Kowary, Lubań, Lubawka, Ostrów Wielkopolski, Piechowice, Prusice, Żmigród <u>gminy</u> : Janowice Wielkie, Kamienna Góra, Nowogrodzic, Odolanów, Prusice
2	Katowicka śląskie, małopolskie, opolskie	1 544,18	<u>miasta</u> : Bielsko-Biała, Bieruń, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jastrzębie-Zdrój, Katowice, Knurów, Lubliniec, Rybnik, Siemianowice Śląskie, Sławków, Sosnowiec, Tychy, Zabrze, Zawiercie, Żory <u>gminy</u> : Czechowice-Dziedzice, Czerwionka-Leszczyny, Godów, Kietrz, Koniecpol, Myślenice, Pawłowice, Siewierz, Strzelce Opolskie, Ujazd
3	Kostrzyńsko-Słubicka lubuskie,	1 186,38	<u>miasta</u> : Gorzów Wielkopolski, Gubin, Kostrzyn nad Odrą, Nowa Sól, Poznań, Zielona Góra

Lp.	Strefa województwo	Obszar strefy (w ha)	Lokalizacja strefy
	zachodniopomorskie, wielkopolskie		<u>gminy</u> : Barlinek, Bytom Odrzański, Chodzież, Czerwieńsk, Goleniów, Gryfino, Gubin, Karlino, Lubsko, Międzyrzecz, Nowy Tomyśl, Police, Rzepin, Słubice, Strzelce Krajeńskie, Sulęcín, Swarzędz, Zielona Góra
4	Krakowska małopolskie, podkarpackie	416,67	<u>miasta</u> : Kraków, Krosno, Nowy Sącz, Oświęcim, Tarnów <u>gminy</u> : Andrychów, Dobczyce, Gdów, Niepołomice, Słomniki, Wolbrom, Zabierzów
5	Legnicka dolnośląskie	457,49	<u>miasta</u> : Chojnów, Głogów, Legnica, Lubin, Złotoryja <u>gminy</u> : Gromadka, Legnickie Pole, Polkowice, Prochowice, Przemków, Środa Śląska
6	Łódzka łódzkie, wielkopolskie, mazowieckie	908,20	<u>miasta</u> : Bełchatów, Grodzisk Mazowiecki, Koło, Kutno, Łęczycza, Łódź, Ozorków, Piotrków Trybunalski, Radomsko, Rawa Mazowiecka, Sieradz, Tomaszów Mazowiecki, Turek, Warszawa, Wieluń, Zduńska Wola, Zgierz, Żyrardów <u>gminy</u> : Aleksandrów Łódzki, Kleszczów, Konstancinów Łódzki, Ksawerów, Nowe Skalmierzyce, Opatówek, Ostrzeszów, Sławno, Słupca, Stryków, Tomaszów Mazowiecki, Ujazd, Widawa, Wieluń, Wolbórz, Zduńska Wola, Żabia Wola
7	Mielecka podkarpackie, małopolskie, lubelskie	925,67	<u>miasta</u> : Dębica, Gorlice, Jarosław, Leżajsk, Lubaczów, Lublin, Mielec, Ropczyce, Sanok, Zagórz <u>gminy</u> : Dębica, Głogów Małopolski, Jarosław, Laszki, Leżajsk, Ostrów, Trzebowniko
8	Pomorska pomorskie, kujawsko-pomorskie, zachodniopomorskie	1 161,87	<u>miasta</u> : Gdańsk, Grudziądz, Kwidzyn, Malbork, Stargard Szczeciński, Starogard Gdański, Tczew <u>gminy</u> : Barcin, Chojnice, Człuchów, Gniewino, Kowalewo Pomorskie, Krokowa, Łysomice, Sztum, Świecie, Tczew
9	Słupska pomorskie, zachodniopomorskie, wielkopolskie	401,09	<u>miasta</u> : Koszalin, Słupsk, Szczecinek, Wałcz <u>gminy</u> : Debrzno, Rogoźno, Słupsk, Żukowo
10	Starachowicka świętokrzyskie, mazowieckie, opolskie, łódzkie, lubelskie	580,76	<u>miasta</u> : Końskie, Ostrowiec Świętokrzyski, Puławy, Skarżysko-Kamienna, Starachowice, Suchedniów, Stąporków, Szydłowiec <u>gminy</u> : Iłża, Końskie, Mniszków, Morawica, Sędziszów, Tułowice
11	Suwalska podlaskie, warmińsko-mazurskie, mazowieckie	342,7662	<u>miasta</u> : Elk, Grajewo, Suwałki, Białystok <u>gminy</u> : Gołdap, Małkinia Górna, Suwałki
12	Tarnobrzaska podkarpackie, mazowieckie, świętokrzyskie, lubelskie, dolnośląskie	1 336,44	<u>miasta</u> : Jasło, Pionki, Przemyśl, Przeworsk, Radom, Siedlce, Stalowa Wola, Tarnobrzeg, Tomaszów Lubelski <u>gminy</u> : Gorzyce, Janów Lubelski, Jasło, Jedlicze, Koberzyce, Łuków, Nisko, Nowa Dęba, Ożarów Mazowiecki, Pilawa, Połaniec, Poniatowa, Rymanów, Staszów, Tomaszów Lubelski, Tuczępy, Wyszaków
13	Wałbrzyska dolnośląskie, opolskie, wielkopolskie, lubuskie	1 544,68	<u>miasta</u> : Bolesławiec, Dzierżonów, Kłodzko, Kudowa-Zdrój, Leszno, Nowa Ruda, Oława, Opole, Świdnica, Świebodzice, Wałbrzych, Wrocław <u>gminy</u> : Brzeg Dolny, Bystrzyca Kłodzka, Jelcz-Laskowice, Kluczbork, Koberzyce, Kościan, Krotoszyn, Namysłów, Nowa Ruda, Nysa, Oława, Praszka, Skarbimierz, Strzegom, Strzelin, Syców, Szprotawa, Śrem, Świdnica, Święta Katarzyna, Wiązów, Wołów, Września, Ząbkowice Śląskie, Żarów
14	Warmińsko-Mazurska warmińsko-mazurskie, mazowieckie	700,21	<u>miasta</u> : Bartoszyce, Ciechanów, Elbląg, Iława, Lidzbark Warmiński, Mława, Morąg, Mrągowo, Nowe Miasto Lubawskie, Olsztyn, Ostrołęka, Ostróda, Pasłęk, <u>gminy</u> : Bartoszyce, Dobrze Miasto, Iłowo-Osada, Olecko, Szczytno, Wielbark
	Razem	11 845,11	

Poniższa tabela obrazuje stopień zagospodarowania obszaru specjalnych stref ekonomicznych. Do gruntów zagospodarowanych zostały zaliczone grunty zajęte przez przedsiębiorców posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na

terenie strefy, grunty zajęte przez przedsiębiorców działających bez zezwolenia (ponieważ je wcześniej utracili lub z uwagi na przedmiot działalności nie mogli go uzyskać), a także grunty zajęte przez infrastrukturę.

Tabela 2 Zagospodarowanie obszaru stref wg stanu na dzień 19 grudnia 2008 r.

Lp.	Strefa	Obszar strefy (ha)	Grunty zagospodarowane (ha)	Grunty niezagospodarowane (ha)	Stopień zagospodarowania gruntów %
1	Kamiennogórska	338,70	171,45	167,25	50,62
2	Katowicka	1544,18	1027,61	516,57	66,55
3	Kostrzyńsko-Słubicka	1186,38	761,46	424,92	64,18
4	Krakowska	416,67	299,03	117,64	71,76
5	Legnicka	457,49	314,94	142,55	68,84
6	Łódzka	908,20	658,21	249,99	72,47
7	Mielecka	925,67	732,96	216,57	79,18
8	Pomorska	1161,87	822,42	339,45	70,78
9	Słupska	401,09	224,79	176,30	56,04
10	Starachowicka	580,76	364,19	216,57	62,71
11	Suwalska	342,77	232,99	109,78	67,97
12	Tarnobrzeska	1336,44	1050,64	285,8	78,61
13	Wałbrzyska	1544,68	1083,17	461,51	70,12
14	Warmińsko-Mazurska	700,21	519,15	181,06	74,14
Razem		11 845,11	8263,01	3605,96	68,14

Łączny obszar specjalnych stref ekonomicznych jest zagospodarowany w ponad 68%. Największe zagospodarowanie osiągnęły strefy: mielecka (79,18%) i tarnobrzeska (78,61%), najwięcej wolnych gruntów znajduje się w strefach: kamiennogórskiej i słupskiej, gdzie stopień zagospodarowania wynosi odpowiednio 50% i 56%.

1.2. Efekty funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych

1.2.1 Nakłady inwestycyjne

Do końca czerwca 2008 r. przedsiębiorcy prowadzący działalność na terenie specjalnych stref ekonomicznych zainwestowali ponad 51 mld zł. Największy udział w łącznej kwocie inwestycji posiada strefa katowicka - 25%, a następnie wałbrzyska - 17%. Na te dwie strefy przypada ponad 40% całkowitego zainwestowanego kapitału.

Tabela 3 Poniesione nakłady inwestycyjne w mln zł

Lp.	Strefa	Nakłady według stanu na 31.12.2005	Nakłady według stanu na 31.12.2006	Nakłady według stanu na 31.12.2007	Nakłady według stanu na 30.06.2008	Udział stref w łącznych nakładach 30.06.2008 (%)
1	Kamiennogórska	606,0	1 000,8	1 216,0	1 279,6	2,5
2	Katowicka	7 713,9	10 197,2	11 760,1	12 806,3	25,0
3	Kostrzyńsko-Słubicka	1 039,3	1 500,2	2 450,4	2 953,1	5,8
4	Krakowska	463,1	481,8	1 025,7	1 075,7	2,1
5	Legnicka	2 780,5	3 125,6	3 625,7	3 781,2	7,4
6	Łódzka	2 061,8	3 008,5	3 896,0	4 655,2	9,1
7	Mielecka	2 363,2	2 804,3	3 113,6	3 242,0	6,3
8	Pomorska	1 428,8	1 730,6	2 648,7	3 307,6	6,5
9	Słupska	135,6	517,3	615,8	639,5	1,2
10	Starachowicka	372,5	593,9	740,0	851,3	1,7
11	Suwalska	478,1	630,3	1 001,1	1 236,7	2,4
12	Tarnobrzeska	1 070,5	2 394,2	4 129,4	4 526,4	8,8
13	Wałbrzyska	4 596,5	5 872,1	7 855,2	8 692,0	17,0
14	Warmińsko-Mazurska	597,2	1 573,6	2 007,6	2 159,6	4,2
Razem		25 707,0	35 430,3	46 085,2	51 206,2	100

1.2.2. Miejsca pracy

Działający na terenie stref zatrudniają ponad 197 tys. pracowników, z czego 77% to nowe miejsca pracy utworzone po uzyskaniu zezwolenia na prowadzenie działalności na terenie specjalnej strefy ekonomicznej.

Tabela 4 Miejsca pracy

Lp.	Strefa	Miejsca pracy według stanu na 31.12.05	Miejsca pracy według stanu na 31.12.06	Miejsca pracy według stanu na 31.12.07	Miejsca pracy według stanu na 30.06.08	Udział stref w zatrudnieniu (%)
1	Kamiennogórska	2 329	3 302	5 033	4 752	2,4
2	Katowicka	21 690	32 204	35 285	40 626	20,6
3	Kostrzyńsko-Słubicka	7 241	10 075	12 891	15 099	7,7
4	Krakowska	3 823	4 711	5 566	5 877	3,0
5	Legnicka	5 385	6 945	8 104	8 713	4,4
6	Łódzka	5 380	8 172	14 756	18 099	9,2
7	Mielecka	11 003	11 983	13 104	12 827	6,5
8	Pomorska	10 152	12 013	17 493	16 434	8,3

Lp.	Strefa	Miejsca pracy według stanu na 31.12.05	Miejsca pracy według stanu na 31.12.06	Miejsca pracy według stanu na 31.12.07	Miejsca pracy według stanu na 30.06.08	Udział stref w zatrudnieniu (%)
9	Słupska	1 541	1 926	2 180	2 584	1,3
10	Starachowicka	4 830	6 055	6 970	7 300	3,7
11	Suwalska	3 739	4 090	5 096	5 184	2,6
12	Tarnobrzeska	10 306	14 755	18 799	20 444	10,4
13	Wałbrzyska	18 789	22 980	28 673	30 552	15,5
14	Warmińsko-Mazurska	5 960	7 206	8 415	8 672	4,4
Razem		112 168	146 417	182 365	197 172	100

1.2.3. Efekty w przeliczeniu na zagospodarowany obszar stref

Na 1 ha zagospodarowanego obszaru na koniec czerwca 2008 r. przypadło średnio ponad 8 mln zł nakładów i około 32 miejsca pracy.

Tabela 5 Efekty w przeliczeniu na 1 ha zagospodarowanego terenu

Lp.	Strefa	Teren zajęty przez przedsiębiorców działających w oparciu o zezwolenie (ha)	Nakłady inwestycyjne na 1 ha (mln zł)	Miejsca pracy na 1 ha
1	Kamiennogórska	150,88	8,48	31
2	Katowicka	778,43	16,45	52
3	Kostrzyńsko-Słubicka	516,44	5,72	29
4	Krakowska	237,91	4,52	25
5	Legnicka	244,79	15,45	36
6	Łódzka	618,97	7,52	29
7	Mielecka	322,78	10,04	40
8	Pomorska	673,98	4,91	24
9	Słupska	151,77	4,21	17
10	Starachowicka	216,48	3,93	34
11	Suwalska	116,46	10,62	45
12	Tarnobrzeska	668,85	6,77	31
13	Wałbrzyska	963,73	9,02	32
14	Warmińsko-Mazurska	465,85	4,64	19
Średnia			8,36	32

1.2.4. Struktura inwestycji wg kraju pochodzenia kapitału

Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 r. w strefach inwestorzy zagraniczni ponieśli 77% nakładów inwestycyjnych.

Tabela 6 Struktura geograficzna zainwestowanego kapitału

Lp.	Kraj	Poniesione nakłady inwestycyjne (mln zł)	Udział w łącznych nakładach (%)
1	Polska	8 670,0	18,81
2	Niemcy	7 711,8	16,73
3	USA	7 070,4	15,34
4	Japonia	6 376,4	13,84
5	Włochy	3 925,2	8,52
6	Francja	2 475,6	5,37
7	Korea Płd.	2 386,1	5,18
8	Austria	1 734,1	3,76
9	Holandia	1 510,7	3,28
10	Szwecja	1 365,6	2,96
11	Hiszpania	972,2	2,11
12	pozostałe	1 887	4,09
Razem		46 085,2	100

1.3. Pomoc publiczna udzielona przedsiębiorcom w specjalnych strefach ekonomicznych

Na koniec 2007 r. pomoc udzielona w specjalnych strefach ekonomicznych w formie zwolnień od podatków dochodowych wyniosła **4,179 mld zł**, co stanowi **9%** wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez przedsiębiorców do końca 2007 r.

Wielkość zwolnień w poszczególnych latach:

1997 r. - 16,0 mln zł,	1998 r. - 31,3 mln zł,
1999 r. - 88,2 mln zł,	2000 r. - 281,6 mln zł,
2001 r. - 334,2 mln zł,	2002 r. - 264,3 mln zł,
2003 r. - 477,8 mln zł,	2004 r. - 656,2 mln zł,
2005 r. - 459,1 mln zł,	2006 r. - 625,8 mln zł,
2007 r. - 944,7mln zł.	

2. Kierunki rozwoju specjalnych stref ekonomicznych

Wyniki działalności specjalnych stref ekonomicznych potwierdzają atrakcyjność tego instrumentu wsparcia. Strefy stymulują rozwój lokalnych rynków tworząc sieci kooperacyjne z firmami w otoczeniu. Często są to małe, krajowe przedsiębiorstwa, dla których możliwość kooperacji jest szansą na rozwój i dostęp do najnowszych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych. Większość bezpośrednich inwestycji produkcyjnych realizowanych przez duże koncerny, zarówno polskie jak i zagraniczne, lokuje się w strefach. Fiskalna forma pomocy jest dogodna i bezpieczna dla budżetu państwa, ponieważ udzielanie jej jest rozłożone na wiele lat i następuje po uruchomieniu działalności oraz osiągnięciu dochodu. Wysoka efektywność wspierania rozwoju inwestycji za pomocą zwolnień podatkowych i duże zainteresowanie inwestorów lokowaniem projektów w strefach przesądza o zasadności dalszego rozwoju tego instrumentu.

Koncepcja rozwoju specjalnych stref ekonomicznych dotyczy sposobu zagospodarowania wolnej puli gruntów, tj. nowych 8 tys. ha utworzonych ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych, 150 ha pozostałych ze starej puli 12 tys. ha oraz puli gruntów, która powstanie po ewentualnym wyłączeniu mało atrakcyjnych inwestycyjnie terenów.

Dążąc do optymalizacji efektów tworzenia nowych obszarów stref w *Koncepcji* położono nacisk na zdefiniowanie inwestycji pożądaných dla gospodarki kraju. Za inwestycje kwalifikujące się do wsparcia instrumentem specjalnych stref ekonomicznych uznano inwestycje:

- a) innowacyjne;
- b) realizowane w sektorach priorytetowych;
- c) wspierające rozwój klastrów, parków przemysłowych i technologicznych;
- d) zwiększające stopień uprzemysłowienia regionów słabo uprzemysłowionych;
- e) tworzące określoną liczbę nowych miejsc pracy lub o określonych minimalnych kosztach kwalifikowanych inwestycji - w zależności od stopy bezrobocia w powiecie.

Głównym celem włączania nowych terenów do specjalnych stref ekonomicznych jest wspieranie nowych inwestycji realizujących politykę zrównoważonego rozwoju rozumianego

jako rozwój społeczno – gospodarczy, w którym następuje integrowanie działań na rzecz wzrostu konkurencyjności polskiej gospodarki i tworzenia nowych miejsc pracy.

Jako priorytetowe uznaje się inwestycje realizowane na terenie specjalnych stref ekonomicznych w następujących sektorach:

- a) sektorze motoryzacyjnym;
- b) sektorze lotniczym;
- c) sektorze elektronicznym;
- d) sektorze maszynowym;
- e) biotechnologii;
- f) chemii małotonażowej;
- g) w działalność badawczo-rozwojową;
- h) sektorze nowoczesnych usług

oraz przemysł produkujący urządzenia służące do produkcji paliw i energii ze źródeł odnawialnych.

Przy ocenie wniosku o zmianę granic strefy opracowanego przez zarządzającego strefą wspólnie z władzami lokalnymi, będzie brana pod uwagę min. zgodność proponowanego terenu z wojewódzką strategią rozwoju inwestycji oraz atrakcyjność inwestycyjna gruntu.

Biorąc pod uwagę dotychczasowe efekty działalności Rada Ministrów wydłużyła okres funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych do dnia 31 grudnia 2020 roku, tj. do końca następnej perspektywy finansowej Unii Europejskiej.

Ustawa o specjalnych strefach ekonomicznych w art. 5 ust. 1 zakłada, iż strefa może być ustanowiona, na gruntach stanowiących własność zarządzającego, Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego, związku komunalnego lub będących w użytkowaniu wieczystym zarządzającego. Ponadto zgodnie z art. 5 ust. 3 ww. ustawy część strefy może obejmować grunty stanowiące własność lub użytkowanie wieczyste podmiotów innych niż wymienione powyżej, w przypadku gdy:

- a) w ramach inwestycji prowadzonej na terenie strefy zostanie utworzona określona liczba nowych miejsc pracy lub zostaną poniesione nakłady inwestycyjne o określonej wartości lub
- b) w wyniku inwestycji będzie prowadzona działalność polegająca na uruchomieniu wytwarzania nowych lub znacząco ulepszonych towarów, procesów lub usług, lub

c) inwestycja będzie dotyczyła usług:

- badawczo-rozwojowych
- informatycznych
- rachunkowości i kontroli ksiąg
- w zakresie księgowości, z wyłączeniem deklaracji podatkowych
- centrów telefonicznych lub

d) realizacja rozpoczętej inwestycji będzie wymagała zwiększenia terenu strefy o nie więcej niż 2 ha.

Szczegółowe kryteria włączania gruntów będących własnością podmiotów innych niż wymienione w art. 5 ust. 1 ustawy o sse tj. zarządzający strefą, Skarb Państwa albo jednostka samorządu terytorialnego, związek komunalny lub będące w użytkowaniu wieczystym zarządzającego, określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2008 r. w sprawie kryteriów, których spełnienie umożliwia objęcie niektórych gruntów specjalną strefą ekonomiczną.

Ponieważ brak jest szczegółowych zasad i kryteriów włączania do stref nowych obszarów stanowiących własność zarządzającego strefą, Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego, związku komunalnego lub będących w użytkowaniu wieczystym zarządzającego zasady te i kryteria określono w pkt 2.1. *Koncepcji*. Natomiast pkt 2.2. przedstawiono kryteria włączania gruntów będących własnością podmiotów innych niż wymienione w art. 5 ust. 1 ustawy o sse, które zostały określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2008 r. w sprawie kryteriów, których spełnienie umożliwia objęcie niektórych gruntów specjalną strefą ekonomiczną.

Przy ocenie wniosku o zmianę granic strefy, opracowanego przez zarządzającego strefą wspólnie z władzami lokalnymi, będzie brana pod uwagę m.in. zgodność proponowanego terenu z wojewódzką strategią rozwoju inwestycji oraz atrakcyjność inwestycyjna gruntu.

2.1. Kryteria obowiązujące dla terenów stanowiących własność zarządzającego strefą, Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego, związku komunalnego lub będącego w użytkowaniu wieczystym zarządzającego

Nowy teren inwestycyjny, o którego włączenie do strefy wnosi zarządzający strefą, powinien spełniać łącznie następujące warunki:

- uregulowany stan prawny gruntu, potwierdzony dokumentami z ewidencji gruntów,
- brak przeciwwskazań prowadzenia działalności przemysłowej i usługowej, w tym wynikających z przepisów o ochronie środowiska (teren Natura 2000, park krajobrazowy),
- wyposażenie w podstawową infrastrukturę techniczną lub wiarygodne zobowiązanie do uzbrojenia terenu,
- zlokalizowanie przy szlakach komunikacyjnych już istniejących lub planowanych do budowy w najbliższym okresie.

Dopuszcza się korekcyjne powiększenie obszaru strefy na rzecz pełnej realizacji rozpoczętej inwestycji. Incydentalnie występuje potrzeba korekty terenu wynikająca z nieujawnionych przed rozpoczęciem prac budowlanych przeszkód technicznych, np. podziemne budowle niemożliwe do usunięcia, wody podskórne itp. Czasami zachodzi potrzeba zwiększenia powierzchni magazynowej lub budowy obiektów towarzyszących jak parkingi, bocznice kolejowe, budynki socjalne. Tego typu obiekty mogą być zlokalizowane wyłącznie na gruntach przylegających do działki, na której realizowana jest inwestycja.

Na terenach włączanych do stref po 1 stycznia 2009 r. i stanowiących własność lub użytkowanie wieczyste:

- 1) zarządzającego strefą,
- 2) Skarbu Państwa,
- 3) jednostki samorządu terytorialnego lub związku komunalnego,

wydawane zezwolenia na działalność na terenie strefy mogą dotyczyć inwestycji spełniającej co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- a) kryterium innowacyjności,
- b) kryterium sektorów priorytetowych,
- c) kryterium wspierania rozwoju klastrów, parków przemysłowych i technologicznych,

- d) kryterium stopnia uprzemysłowienia;
- e) kryterium stopy bezrobocia.

I. Kryterium innowacyjności

Pomimo sukcesu gospodarczego ostatnich lat, Polska należy do krajów o niskim poziomie innowacyjności, co w dużej mierze decyduje o istniejącym wciąż dystansie pomiędzy rozwojem gospodarki polskiej i starych krajów unijnych. Na pierwszy plan wysuwają się więc kwestie wspierania inwestycji, które w największym stopniu przyczynią się do wzrostu konkurencyjności polskiej gospodarki poprzez innowacyjność rozumianą jako zastosowanie nowych rozwiązań technologicznych, prowadzących do powstania i wprowadzenia na rynek nowego lub zasadniczo ulepszanego produktu.

Przedsiębiorca zainteresowany realizacją nowej inwestycji na terenie strefy w oparciu o to kryterium potwierdza jego spełnienie opinią co najmniej jednej jednostki naukowej polskiej lub z krajów UE, merytorycznie powiązanej z danym sektorem. Ekspertyzy zagranicznych ośrodków naukowych powinny być przedstawione w tłumaczeniu na język polski.

II. Kryterium sektorów priorytetowych

Wyboru sektorów priorytetowych dokonano na podstawie analizy potrzeb polskiej gospodarki w kontekście pozyskiwania inwestycji z zakresu wysokich technologii, obecnego poziomu rozwoju gospodarczego kraju oraz możliwości powiązania nowych inwestycji z istniejącym zapleczem naukowym i gospodarczym Polski. A zatem za priorytetowe uznano branże cechujące się przede wszystkim:

- wyższym udziałem wydatków na badania i rozwój (B+R) w wartości finalnej (wskaźnik intensywności wydatków na B+R szacowany jest zarówno w odniesieniu do całych branż czy dziedzin przemysłu, jak i do poszczególnych wyrobów czy grup wyrobów),
- wysokim poziomem zatrudnienia personelu naukowo-technicznego,
- technologiami zawartymi w patentach i licencjach,
- strategiczną współpracą z innymi firmami wysoko technologicznymi i ośrodkami naukowymi,
- szybkim procesem „dewaluacji” opracowywanych i stosowanych technologii,

- wysokim poziomem rotacji wyposażenia technicznego, koniecznością dużych nakładów kapitałowych.

Jako priorytetowe uznaje się inwestycje realizowane w następujących sektorach:

- a) motoryzacyjnym,
- b) lotniczym,
- c) elektronicznym,
- d) maszynowy,
- e) chemia małotonażowa,
- f) biotechnologii,
- g) badawczo-rozwojowym (dział 73 PKWiU),
- h) nowoczesne usługi (przynajmniej jedna z wymienionych poniżej):
 - informatyczne (dział 72 PKWiU),
 - rachunkowo – księgowo i doradztwa podatkowego (grupa 74.12 PKWiU),
 - w zakresie badań i analiz technicznych (grupa 74.3 PKWiU),
 - centrów telefonicznych (grupa 74.86 PKWiU).

Za priorytet uznano również produkcję urządzeń służących do wytwarzania paliw i energii ze źródeł odnawialnych.

W planie rozwoju specjalnej strefy ekonomicznej ustalonym rozporządzeniem Ministra Gospodarki dla każdego województwa zostaną wytypowane dodatkowo najwyżej dwa sektory, których wspieranie jest pożądane z uwagi na rozwój województwa.

III. Kryterium wspierania rozwoju klastrów, parków przemysłowych i technologicznych

Dopuszcza się lokowanie w strefach inwestycji przyczyniających się do rozwoju klastrów, parków przemysłowych i technologicznych.

Przez klaster rozumie się przestrzenną i sektorową koncentrację podmiotów działających na rzecz rozwoju gospodarczego lub innowacyjności z udziałem co najmniej dziesięciu przedsiębiorców, w tym mikroprzedsiębiorców, małych lub średnich przedsiębiorców, wykonujących działalność gospodarczą na terenie jednego lub kilku sąsiednich województw, konkurujących i współpracujących w tych samych lub pokrewnych branżach oraz powiązanych rozbudowaną siecią relacji o formalnym i nieformalnym charakterze, przy czym

co najmniej połowę podmiotów funkcjonujących w ramach klastra stanowią przedsiębiorcy. Podmioty lub przedsiębiorcy wchodzący w skład klastra muszą posiadać siedzibę, a w przypadku przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną – miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.¹

Z doświadczeń krajów wysokorozwiniętych wynika, że korzystnym miejscem do powstawania klastra mogą być parki przemysłowe i technologiczne, a więc tym bardziej specjalne strefy ekonomiczne, dające firmom możliwość uzyskania pomocy publicznej.

IV. Kryterium stopnia uprzemysłowienia

Za wskaźnik obrazujący stopień uprzemysłowienia regionu przyjęto wartość produkcji sprzedanej przemysłu na 1 mieszkańca. Najnowsze dostępne dane w podziale na powiaty prezentowane są na koniec 2006 r. w publikacji GUS „Rocznik statystyczny województw”. Średnia wartość dla Polski wynosiła 19.062 zł w cenach bieżących, natomiast najniższa zarejestrowana w powiecie sejneńskim wynosiła 366 zł. W przypadku kilku powiatów dane te nie są publikowane, co oznacza, że funkcjonuje w nim dominujące przedsiębiorstwo (np. powiaty puławski, lubiński, płocki, mławski), w związku z tym w tych powiatach kryterium to nie ma zastosowania. Analizując dane o stopie bezrobocia i wartości sprzedanej przemysłu nie dostrzega się jednakowych tendencji, dlatego wprowadzono zarówno to kryterium jak i kryterium stopy bezrobocia.

Kryterium stopnia uprzemysłowienia uważa się za spełnione, gdy na włączonych terenach lokowane będą inwestycje o poniższych parametrach:

- a) w powiecie, w którym PSP² jest równa lub większa od 0,8 PSPP³ lecz nie większa niż 1,5 PSPP przedsiębiorca zobowiąże się do poniesienia kosztów kwalifikowanych inwestycji w wysokości co najmniej 27 mln zł;
- b) w powiecie, w którym PSP jest mniejsza od 0,8 PSPP lecz większa od 0,6 PSPP przedsiębiorca zobowiąże się do poniesienia kosztów kwalifikowanych inwestycji w wysokości co najmniej 18 mln zł,

¹Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 2 grudnia 2006 w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej niezwiązanej z programami operacyjnymi (Dz. U. Nr 226, poz. 1651z późn. zm.).

² *Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca w powiecie*

³ *Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca Polski*

- c) w powiecie, w którym PSP jest równa lub mniejsza od 0,6 PSPP lecz większa od 0,3 PSPP przedsiębiorca zobowiąże się do poniesienia kosztów kwalifikowanych inwestycji w wysokości co najmniej 9 mln zł,
- d) w powiecie, w którym PSP jest równe lub mniejsze od 0,3 PSPP przedsiębiorca zobowiąże się do poniesienia kosztów kwalifikowanych inwestycji w wysokości co najmniej 4,5 mln zł.

W powiatach, w których produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca jest równa lub większa od 150% produkcji sprzedanej przemysłu na 1 mieszkańca Polski to kryterium nie ma zastosowania.

V. Kryterium stopy bezrobocia

Kryteria określone w punktach I-III spełniają z reguły inwestycje lokowane w regionach o wyższym poziomie rozwoju, dysponujące dobrą infrastrukturą techniczną i komunikacyjną, zapleczem naukowo-badawczym i wykwalifikowaną kadrą. W regionach o stosunkowo wysokiej stopie bezrobocia, szczególnie w województwach Polski wschodniej należy wspierać rozwój małych i średnich przedsiębiorstw stosując regułę, że im wyższa stopa bezrobocia tym łagodniejsze kryteria lokowania inwestycji.

Spełnienie kryterium ocenia się według stopy bezrobocia ogłaszanej przez Prezesa GUS na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego o dwa miesiące miesiąc, w którym zarządzający strefą ogłosił zaproszenie do przetargu lub rokowań na udzielenie zezwolenia.

Kryterium uważa się za spełnione, gdy na włączonych terenach lokowane będą inwestycje o poniższych parametrach:

- 1) w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest równa lub niższa od średniej krajowej, przedsiębiorca zobowiąże się do utworzenia co najmniej 120 nowych miejsc pracy lub poniesienia kosztów kwalifikowanych inwestycji w wysokości co najmniej 35 mln zł;
- 2) w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest wyższa od średniej krajowej lecz nie wyższa niż 130% średniej krajowej przedsiębiorca zobowiąże się do utworzenia co najmniej 70 miejsc pracy lub poniesienia kosztów kwalifikowanych inwestycji w wysokości co najmniej 25 mln zł;

- 3) w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest wyższa od 130% średniej krajowej lecz nie wyższa niż 160% przedsiębiorca zobowiąże się do utworzenia co najmniej 50 miejsc pracy lub poniesienia kosztów kwalifikowanych inwestycji w wysokości co najmniej 13 mln zł;
- 4) w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest wyższa od 160% średniej krajowej lecz nie wyższa niż 200% przedsiębiorca zobowiąże się do utworzenia co najmniej 25 miejsc pracy lub poniesienia kosztów kwalifikowanych inwestycji w wysokości co najmniej 2,5 mln zł;
- 5) w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest wyższa od 200% średniej krajowej przedsiębiorca zobowiąże się do utworzenia co najmniej 15 miejsc pracy lub poniesienia kosztów kwalifikowanych inwestycji w wysokości co najmniej 1 mln zł.

Ze względu na znacznie odbiegający stan rozwoju gospodarczego 5 województw Polski wschodniej od średniej krajowej, dla województw: świętokrzyskiego, podkarpackiego, podlaskiego, lubelskiego i warmińsko-mazurskiego obniża się parametry kryterium o 30%.

2.2. Kryteria obowiązujące dla terenów stanowiących własność (użytkowanie wieczyste), podmiotów innych niż zarządzający strefą, Skarb Państwa albo jednostka samorządu terytorialnego, związek komunalny lub będące w użytkowaniu wieczystym zarządzającego.

Zgodnie z art. 5 ustawy strefa może być ustanowiona na gruntach stanowiących własność zarządzającego, Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego, związku komunalnego lub będących w użytkowaniu wieczystym zarządzającego, przy czym część strefy może obejmować grunty stanowiące własność lub użytkowanie wieczyste innych podmiotów, w przypadku gdy:

- a) w ramach inwestycji zostanie utworzona określona liczba nowych miejsc pracy lub zostaną poniesione nakłady inwestycyjne o określonej wartości, lub
- b) w wyniku inwestycji będzie prowadzona działalność polegająca na uruchomieniu wytwarzania nowych lub znacząco ulepszonych towarów, procesów lub usług, lub
- c) inwestycja będzie dotyczyła usług:
 - badawczo-rozwojowych,

- informatycznych,
 - rachunkowości i kontroli ksiąg,
 - w zakresie księgowości, z wyłączeniem deklaracji podatkowych,
 - centrów telefonicznych lub
- d) realizacja rozpoczętej inwestycji będzie wymagała zwiększenia terenu strefy o nie więcej niż 2 ha.

Szczegółowe kryteria zawarte są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2008 r. w sprawie kryteriów, których spełnienie umożliwia objęcie niektórych gruntów specjalną strefą ekonomiczną.

Projekt inwestycyjny, dane o inwestorze, kryterium, które spełnia inwestycja oraz skutki budżetowe realizacji projektu przedstawione są w uzasadnieniu do rozporządzenia Rady Ministrów włączającego dany teren do strefy. Zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej wydawane jest przez zarządzającego strefą po uprzednim uzyskaniu akceptacji Ministra Gospodarki.

W województwie warmińsko-mazurskim, podlaskim, świętokrzyskim, lubelskim i podkarpackim dla wszystkich kryteriów wielkości dotyczące zatrudnienia i kosztów kwalifikowanych inwestycji obniża się o 30%.

I. Kryterium stopy bezrobocia

Kryterium, o którym mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 ustawy, uważa się za spełnione, gdy:

- a) w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest równa albo niższa od 60% średniej krajowej, przedsiębiorca zobowiąże się do utworzenia co najmniej 500 nowych miejsc pracy lub poniesienia kosztów kwalifikowanych inwestycji w wysokości co najmniej 350 mln zł
- b) w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest wyższa od 60% średniej krajowej, lecz nie wyższa niż średnia krajowa, przedsiębiorca zobowiąże się do utworzenia co najmniej 250 nowych miejsc pracy lub poniesienia kosztów kwalifikowanych inwestycji w wysokości co najmniej 155 mln zł;
- c) w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest wyższa od średniej krajowej, lecz nie wyższa niż 130% średniej krajowej, przedsiębiorca zobowiąże się do utworzenia co najmniej 200

nowych miejsc pracy lub poniesienia kosztów kwalifikowanych inwestycji w wysokości co najmniej 138 mln zł;

- d) w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest wyższa od 130% średniej krajowej, lecz nie wyższa niż 160%, przedsiębiorca zobowiąże się do utworzenia co najmniej 170 nowych miejsc pracy lub poniesienia kosztów kwalifikowanych inwestycji w wysokości co najmniej 120 mln zł;
- e) w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest wyższa od 160% średniej krajowej, lecz nie wyższa niż 200%, przedsiębiorca zobowiąże się do utworzenia co najmniej 150 nowych miejsc pracy lub poniesienia kosztów kwalifikowanych inwestycji w wysokości co najmniej 100 mln zł;
- f) w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest wyższa od 200% średniej krajowej, lecz nie wyższa niż 250%, przedsiębiorca zobowiąże się do utworzenia co najmniej 100 nowych miejsc pracy lub poniesienia kosztów kwalifikowanych inwestycji w wysokości co najmniej 70 mln zł;
- g) w powiecie, w którym stopa bezrobocia jest wyższa od 250% średniej krajowej, przedsiębiorca zobowiąże się do utworzenia co najmniej 50 nowych miejsc pracy lub poniesienia kosztów kwalifikowanych inwestycji w wysokości co najmniej 17 mln zł.

Spełnienie warunku zatrudnienia ocenia się w oparciu o dane ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące stopy bezrobocia w powiecie na dzień ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego o 4 miesiące miesiąc, w którym weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów wydane na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy zmieniające obszar specjalnej strefy ekonomicznej przez objęcie tą strefą włączanego gruntu.

II. Kryterium innowacyjności

Kryterium, o którym mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 ustawy, uważa się za spełnione, gdy:

- a) działalność prowadzona w wyniku inwestycji będzie polegała na uruchomieniu wytwarzania nowych lub znacząco ulepszonych towarów niewytwarzanych na rynku polskim, lub świadczenia usług posiadających te cechy nieoferowanych w regionie, lub zostaną wprowadzone nowe rozwiązania technologiczne niestosowane dotychczas lub stosowane na rynku polskim nie dłużej niż rok; spełnienie kryterium zostanie potwierdzone opiniami co najmniej dwóch jednostek naukowych w rozumieniu art. 2

pkt 9 ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. z 2008 r. Nr 169, poz. 1049) oraz

- b) w związku z inwestycją utworzonych zostanie co najmniej 30 nowych miejsc pracy i poniesione zostaną koszty kwalifikowane inwestycji o wartości co najmniej 20 mln zł.

III. Kryterium sektora usług

Zgodnie z art. 5 ust. 3 pkt 3 ustawy za ważne względy gospodarcze uznano rozwój usług:

1. Inwestycja będzie realizowana w zakresie usług badawczo-rozwojowych określonych działem 73 w PKWiU oraz w związku z inwestycją utworzonych zostanie co najmniej 50 nowych miejsc pracy lub poniesione zostaną koszty kwalifikowane inwestycji o wartości co najmniej 10 mln zł.
2. usług informatycznych określonych działem 72 PKWiU lub
3. usług rachunkowości i kontroli ksiąg określonych kategorią 74.12.1 PKWiU, lub
4. usług w zakresie księgowości, z wyłączeniem deklaracji podatkowych, określonych kategorią 74.12.2 PKWiU, lub
5. usług centrów telefonicznych (call center) określonych klasą 74.86 PKWiU.

Kryterium odnoszące się do inwestycji usługowych, określonych w pkt 2-5 uważa się za spełnione, gdy w związku z inwestycją zostanie utworzonych co najmniej 150 nowych miejsc pracy lub poniesione zostaną koszty kwalifikowane inwestycji o wartości co najmniej 20 mln zł.

IV. Kryterium niezbędności obszaru

W oparciu o to kryterium dopuszcza się włączenie do strefy terenu o powierzchni nie większej niż 2 ha, niezbędnego do pełnej realizacji rozpoczętej na terenie strefy inwestycji. Na włączanym terenie nie jest możliwe prowadzenie działalności gospodarczej w oparciu o nowe zezwolenie.

Incydentalnie występuje potrzeba korekty terenu związana z realizacją wcześniej podjętej inwestycji, wynikająca z nieujawnionych przed rozpoczęciem prac budowlanych przeszkód technicznych, np. podziemnych budowli niemożliwych do usunięcia, wód podskórnych itp. Czasami zachodzi potrzeba zwiększenia powierzchni magazynowej lub budowy obiektów towarzyszących jak parkingi, bocznice kolejowe, budynki socjalne. Tego typu obiekty mogą być zlokalizowane wyłącznie na gruntach przylegających do działki, na której zlokalizowana jest inwestycja, a często są to tereny prywatne.

2.3. Audyt gruntów włączonych do specjalnych stref ekonomicznych, które nie cieszą się zainteresowaniem inwestorów oraz planowane działania wobec tych terenów.

W granicach specjalnych stref ekonomicznych znajdują się takie tereny, które od dłuższego czasu nie cieszą się zainteresowaniem inwestorów. Najczęstszą przyczyną takiego stanu rzecz jest fakt, iż tereny te nie posiadają odpowiedniej infrastruktury komunikacyjnej i technicznej lub niemożliwa jest realizacja jakichkolwiek projektów inwestycyjnych (np. tereny podmokłe). Ponadto na części z terenów prowadzona jest już działalność gospodarcza, która nie wymagała uzyskania zezwolenia. Tereny te nie powinny uszczuplać puli powierzchni przeznaczonej na inwestycje wspierane pomocą publiczną.

W związku z powyższym istnieje konieczność zapewnienia jak najwyższej efektywności wykorzystania już istniejących obszarów. Dlatego zarządzający strefami przeprowadzą do końca pierwszego kwartału 2009 r. audyt wszystkich gruntów włączonych do stref, które nie znalazły do tej pory inwestora i określą plany wobec takich terenów. Większość z tych terenów zostanie wyłączona z obszaru specjalnych stref ekonomicznych, dzięki czemu sumaryczny obszar wolnych terenów SSE ulegnie zwiększeniu. Pozyskane „wolne tereny” będą włączane do stref zgodnie z zasadami włączania nowych terenów do specjalnych stref ekonomicznych, które określa przedmiotowa *Koncepcja*.